

VENDIM
Nr. 55, datë 7.11.2023

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Elsa Toska	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Ilir Toska	anëtar,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 7.11.2023 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 4 (E) 2023 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Esat Çoji

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor; Drejtoria Rajonale e Shërbimeve të Transportit Rrugor Elbasan

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2022-2649, datë 3.11.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Dërgimi i çështjes për shqyrtim në Kolegjin Administrativ të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 17, pika 2, 18, pika 1, 33, pika 1, 41, pikat 1 dhe 2, 42, 131, pika 1, shkronja “F”, 134, pika 1, shkronja “I” dhe 142, pika 1, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*) dhe Protokollin nr. 1 i saj; neni 27 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Ilir Toska, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjekteve të interesuara, Drejtorisë së Përgjithshme të Shërbimeve të Transportit Rrugor (*DPSHTRR*) dhe Drejtorisë Rajonale të Shërbimeve të Transportit Rrugor (*DRSHTRR*), Elbasan, të cilat kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Me urdhrin e datës 31.7.2006 të drejtorit të Përgjithshëm të *DPSHTRR*-së, kërkuari Esat Çoji është emëruar inspektor në Sektorin e Kontrollit të Transportit Rrugor pranë *DRSHTRR*-së,

Elbasan. Marrëdhëniet e punës mes palëve janë formalizuar me kontratën e punës të datës 18.11.2009, me kohëzgjatje të pacaktuar.

2. Në datën 21.11.2013, bazuar në nenin 144 të Kodit të Punës, kërkuesi është njoftuar nga punëdhënësi për t'u paraqitur në datën 26.11.2013, për të filluar bisedimet për ndërprerjen e marrëdhënieve të punës. Pas takimit të zhvilluar mes palëve në këtë datë, kërkuesit i është komunikuar vendimi i DPSHTRR-së nr. 188, datë 2.12.2013, për ndërprerjen e marrëdhënieve të punës për shkak të riorganizimit të drejtorisë, me qëllim rritjen e performancës së institucionit (*vendimi nr. 188/2013*). Sipas këtij vendimi, marrëdhëniet financiare të kërkuesit do të ndërpriteshin në datën 3.3.2014, ndërsa periudha 2.12.2013–3.3.2014 përbënte afatin e njoftimit sipas nenit 143 të Kodit të Punës. Po me këtë vendim, kërkuesit i është njohur e drejta e përfitimit të shpërblimit për vjetërsi në punë sipas nenit 145 të këtij kodi, si dhe e drejta e përfitimit të pagave për lejet vjetore të pakryera për vitet 2013 dhe 2014.

3. Pas vendimit nr. 188/2013, kërkuesit i është dhënë leja vjetore takuese për vitin 2014 (4 ditë), për periudhën 26.2.2014–3.3.2014, dhe në momentin e ndërprerjes së marrëdhënies së punës, i është paguar edhe shpërblimi për vjetërsi në punë, i llogaritur mbi pagën bruto mujore prej 56.000 lekësh.

4. Në datën 17.4.2014 kërkuesi ka paraqitur kërkesëpadi kundrejt DPSHTRR-së dhe DRSHTTRR-së, Elbasan, me objekt kthimin në vendin e mëparshëm të punës, në pozicionin e inspektorit, si pasojë e pavlefshmërisë së zgjidhjes së marrëdhënieve të punës sipas vendimit nr. 188/2013, si dhe pagimin e pagës për kohën e qëndrimit pa punë padrejtësisht deri në ekzekutimin e vendimit të gjykatës.

5. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Durrës, me vendimin nr. 690, datë 22.5.2014, ka rrëzuar padinë si të pabazuar në ligj dhe prova. Kundër këtij vendimi kërkuesi ka paraqitur ankim në gjykatën e apelit.

6. Gjykata Administrative e Apelit, në dhomën e këshillimit, me vendimin nr. 676, datë 25.3.2016, ka ndryshuar vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe ka pranuar pjesërisht padinë, duke vendosur detyrimin e të paditurit, DPSHTRR-së, të dëmshpërblejë paditësin (kërkuesin) me 12 paga mujore për zgjidhje të menjëhershme dhe të pajustificuar të kontratës së punës (sipas nenit 155, pika 3, të Kodit të Punës), si dhe me pagesën që i korrespondon periudhës së pushimeve vjetore të kryera brenda periudhës 2.12.2013–3.3.2014, ndërsa ka rrëzuar padinë për kërkimet e tjera. Kundër këtij vendimi të paditurit në proces kanë ushtruar rekurs.

7. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, me vendimin nr. 00-2022-2649, datë 3.11.2022, ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë.

8. Në datën 23.2.2023 kërkuesi ka paraqitur ankim kushtetues individual në Gjykatën Kushtetuese (*Gjykata*) për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë dhe dërgimin e çështjes për shqyrtim po në atë gjykatë. Në datën 11.5.2023 Kolegji i Gjykatës, bazuar në nenin 31 të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur kalimin e kërkesës për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve, e cila, me vendimin e datës 17.5.2023, bazuar në nenin 21, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

9. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka parashtruar se Gjykata e Lartë i ka cenuar:

9.1. *Të drejtën për proces të rregullt ligjor*, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

9.1.1. *Parimit të sigurisë juridike të lidhur me të drejtën për t'u mbrojtur*, pasi ajo gjykatë ka vënë në diskutim kryesisht çështjen e ligjit të zbatueshëm, për të cilën pala e paditur nuk ka pasur ndonjë pretendim gjatë procesit gjyqësor, por edhe në rekursin e paraqitur, duke kërkuar që mosmarrëveshja të zgjidhej sipas dispozitave të Kodit të Punës, ndërkohë që kërkuesi nuk ka paraqitur rekurs, duke u pajtuar me vendimin e gjykatës së apelit. Gjykata e Lartë ka vënë në diskutim, kryesisht, edhe çështjen e kufijve të shqyrtimit nga gjykata e apelit, e cila nuk është ngritur në rekurs. Duke vënë në diskutim çështje që nuk janë ngritur në rekursin e palës së paditur, të cilat kanë rënë në dekadencë, Gjykata e Lartë nuk i ka dhënë mundësinë kërkuarit të mbrohej, duke paraqitur parashtrimet e tij për këto çështje të ligjit përpara seancës së shqyrtimit të rekursit, sikurse kërkon neni 473/a i Kodit të Procedurës Civile (KPC).

9.1.2. *Parimit të sigurisë juridike në drejtim të gjësë së gjykuar*, pasi ajo gjykatë ka marrë në shqyrtim çështjen në një kohë kur vendimi i formës së prerë i gjykatës së apelit ishte ekzekutuar. Duke vepruar në këtë mënyrë, ajo nuk ka mbajtur në konsideratë praktikën e konsoliduar të Kolegjit Administrativ lidhur me heqjet dorë nga rekursat dhe mospranimin e tyre kur ato janë ushtruar nga institucionet shtetërore, në cilësinë e palëve të paditura, referuar udhëzimit nr. 1, datë 26.5.2022, të Këshillit të Ministrave, "Për përcaktimin e rregullave për heqjen dorë nga rekursat e depozituara nga administrata shtetërore nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave, të pashqyrtuara nga Gjykata e Lartë, për disa çështje me natyrë civile dhe administrative" (*udhëzimi nr. 1/2022*).

9.1.3. *Parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*, pasi kërkuarit nuk i është krijuar mundësia të dëgjohej për çështjet e vëna në diskutim kryesisht, të cilat nuk ishin ngritur në rekursin e palës së paditur. Gjykata e Lartë, në kundërshtim me nenet 58 dhe 63, shkronjat "a" dhe "dh", të ligjit nr. 49/2012, "Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative", të ndryshuar (*ligji nr. 49/2012*), nuk e ka shqyrtuar çështjen mbi bazën e shkaqeve të rekursit, por i ka tejkaluar ato.

9.1.4. *Standardit të arsytimit*, pasi vendimi i Gjykatës së Lartë nuk ka në përmbajtje një analizë juridiko-ligjore dhe i mungon tërësisht arsyetimi, si dhe është kontradiktor. Në vendim pranohet se gjykata administrative ka detyrimin të verifikojë ligjin që rregullon marrëdhënien e punës, por jo rregullimin e pasojave nga mosrespektimi i zgjidhjes së kësaj marrëdhënieje, çka bie në kundërshtim edhe me nenin 17, pika 2, të ligjit nr. 49/2012, si dhe me praktikën e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

9.2. *Parimin e barazisë përpara ligjit*, të garantuar nga neni 18 i Kushtetutës, pasi kërkuesi gjendet në kushte pabarazie me shtetasit e tjerë, për të cilët është vendosur mospranimi i rekursit sipas udhëzimit nr. 1/2022, duke u penalizuar në këtë mënyrë nga mosveprimi i subjekteve të interesuara, të cilat janë sjellë në mënyrë indiferente dhe me standard të dyfishtë, ndërsa Gjykata e Lartë nuk ka mbajtur qëndrim ndaj tyre, duke i favorizuar ato.

9.3. *Të drejtën e pronës private*, të garantuar nga neni 41 i Kushtetutës, pasi mohimi i ekzekutimit të vendimit të formës së prerë i ka sjellë mohimin e vlerave financiare të pagës që duhej të përfitonte për shkak të largimit të padrejtë nga detyra.

10. ***Subjektet e interesuara, DPSHTRR-ja dhe DRSHTRR-ja, Elbasan***, kanë paraqitur të njëjtat argumente dhe, në mënyrë të përmbledhur, kanë prapësuar:

10.1. Pretendimi i kërkuarit për *cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor* në drejtim të parimit të sigurisë juridike, parimit të barazisë së armëve dhe standardit të arsytimit të vendimit, është i pabazuar. Shqyrtimi i rekursit në Gjykatën e Lartë nuk kushtëzohet nga ekzekutimi ose jo i vendimit të gjykatës së apelit, ndërsa zhvillimi i gjykimit në dhomën e këshillimit është e drejtë e asaj gjykate, në zbatim të nenit 61 të ligjit nr. 49/2012. Po kështu, vendimi i kundërshtuar është logjik, i qartë në përmbajtje dhe përmbush kriteret për arsyetimin e tij, duke mos lënë hapësira për keqinterpretime

ose paqartësi. Për më tepër, pretendimet e kërkuarit kanë të bëjnë me mënyrën e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit, dhe nuk rezulton që atij t'i jetë cenuar ndonjë e drejtë kushtetuese, ndërsa qëndrimi i Gjykatës së Lartë është në përputhje me tagrat e saj ligjore.

10.2. Kërkuari nuk gjendet në kushtet e pabarazisë me shtetasit e tjerë për të cilët është vendosur mospranimi i rekursit, për shkak të zbatimit të udhëzimit nr. 1/2022, i cili është një hap procedural i ndërmarrë nga Ministria e Drejtësisë. Për rrjedhojë, nuk është cenuar as *parimi i barazisë përpara ligjit*.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuarit

11. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja "F", 134, pikat 1, shkronja "I" dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

12. Në këtë këndvështrim, kërkuari, si individ, legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të shkronjës "F" të pikës 1 të nenit 131 dhe shkronjës "I" të pikës 1 të nenit 134 të Kushtetutës, pasi është palë në çështjen objekt të ankimit kushtetues individual, për rrjedhojë ka interes të drejtpërdrejtë për vënien në lëvizje të këtij gjykimi.

13. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja "F", të Kushtetutës, Gjykata vëren se kërkuari i është drejtuar asaj me ankim kushtetues individual, duke ngritur pretendime për procesin gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë, që ka përmbyllur në themel gjykimin e padisë së tij që lidhet me marrëdhëniet e punës, për të cilin nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese përveç ankimit kushtetues individual.

14. Kërkuari legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja "b", të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai i Gjykatës së Lartë, mban datën 3.11.2022, ndërsa kërkesa është paraqitur në këtë Gjykatë në datën 23.2.2023, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

15. Për sa i takon legjitimitimit *ratione materiae*, Gjykata konstaton se kërkuari ka pretenduar, në drejtim të së drejtës për proces të rregullt, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, cenimin e parimit të sigurisë juridike të lidhur me të drejtën për t'u mbrojtur, ashtu edhe në drejtim të gjësë së gjykuar, cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit dhe të standardit të arsyetimit të vendimit, si dhe cenimin e parimit të barazisë përpara ligjit dhe të së drejtës së pronës private, të garantuara respektivisht nga nenet 18 dhe 41 të Kushtetutës.

16. Pretendimin për cenimin e parimit të *sigurisë juridike në drejtim të gjësë së gjykuar*, kërkuari e ka mbështetur në argumentin se Gjykata e Lartë ka marrë në shqyrtim një vendim që ishte ekzekutuar tashmë, duke iu referuar vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit, i cili në dispozitivin e tij përcaktonte se ishte titull ekzekutiv i ekzekutueshëm nga shërbimi përmbarimor gjyqësor. Mbi të njëjtin argument kërkuari ka pretenduar edhe cenimin e *së drejtës së pronës private*. Nga ana tjetër, për këtë pretendim, subjektet e interesuara kanë prapësuar se kërkuari nuk ka shpjeguar në mënyrë të

qartë dhe nuk ka provuar se si është cenuar parimi i sigurisë juridike, në kushtet kur shqyrtimi i rekursit në Gjykatën e Lartë nuk kushtëzohet nga ekzekutimi ose jo i vendimit të gjykatës së apelit.

17. Në rastin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë, Gjykata ka pohuar se siguria juridike nënkupton se kur gjykata ka vendosur përfundimisht për një çështje, vendimi i saj nuk duhet të vihet në dyshim (*shih vendimet nr. 10, datë 13.2.2017; nr. 23, datë 8.6.2007, të Gjykatës Kushtetuese*) dhe se një vendim përfundimtar i formës së prerë është gjë e gjykuar kur zgjidh mosmarrëveshjen midis palëve në mënyrë përfundimtare (*shih vendimin nr. 12, datë 17.3.2014, të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kontekst, në rastin konkret, Gjykata vëren se vendimi i Gjykatës Administrative të Apelit, për sa ajo ka disponuar për detyrimin e palës së paditur për pagimin e një shpërblimi në favor të kërkuarit, për shkak të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës dhe ekzekutimit të tij si titull ekzekutiv nga shërbimi përmbartimor gjyqësor, është i formës së prerë në kuptim të fuqisë ekzekutive (për sa kohë nuk ka një vendim të Gjykatës së Lartë për pezullimin e ekzekutimit të tij). Pavarësisht kësaj, ai nuk përbën një vendim përfundimtar me fuqinë e gjësë së gjykuar (*res judicata*), për sa i përket zgjidhjes në themel të mosmarrëveshjes mes palëve, për sa kohë që palët kanë përdorur mjetet e zakonshme të ankimit (pala e paditur ka paraqitur rekurs), duke e bërë në këtë mënyrë Gjykatën e Lartë kompetente për të shqyrtuar çështjen dhe për të vendosur përfundimisht në lidhje me të. Për rrjedhojë, argumenti i parashtruar nga kërkuari nuk mund të shërbejë si argument kushtetues në funksion të pretendimit për cenimin e parimit të sigurisë juridike.

18. Lidhur me pretendimin për cenimin e *parimit të barazisë përpara ligjit*, të garantuar nga neni 18 i Kushtetutës, kërkuari ka argumentuar se, në ndryshim nga shtetasit e tjerë, të cilët kanë përfituar nga zbatimi i udhëzimit nr. 1/2022, kur institucionet e administratës shtetërore kanë hequr dorë nga rekursat e tyre, në rastin e tij palët e paditura nuk kanë vepruar në të njëjtën mënyrë, duke u sjellë në mënyrë indiferente dhe duke e penalizuar atë. Ato kanë vepruar me standard të dyfishtë në trajtimin e çështjeve të marrëdhënieve të punës në ato raste kur vendimi i rekursuar ishte ekzekutuar prej vitesh dhe në kundërshtim me praktikën e konsoliduar të Kolegjit Administrativ lidhur me heqjen dorë nga rekursat dhe mospranimin e tyre kur ato janë ushtruar nga institucionet shtetërore, referuar atij udhëzimi. Ndërkohë, për këtë pretendim, subjektet e interesuara kanë prapësuar se kërkuari nuk gjendet në kushtet e pabarazisë me shtetasit e tjerë të cilëve u është vendosur mospranimi i rekursit për shkak të zbatimit të udhëzimit nr. 1/2022, i cili është një hap procedural i ndërmarrë nga Ministria e Drejtësisë.

19. Gjykata vëren se ky pretendim i kërkuarit, në thelb, lidhet me *parimin e disponibilitetit në gjykim*, sipas të cilit gjykata nuk procedon vetë dhe nuk merr në shqyrtim një mosmarrëveshje nëse këtë nuk e kërkon i interesuari. Dispozitat procedurale civile, të cilat janë të aplikueshme edhe për gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative (*neni 1, pika 2, i ligjit nr. 49/2012*), parashikojnë se vetëm palët mund të vënë në lëvizje gjykatën për fillimin e një procesi gjyqësor, përveçse kur ligji parashikon ndryshe (*neni 2 i KPC-së*) dhe se gjykata që gjykon mosmarrëveshjen duhet të shprehet mbi gjithçka që kërkohet dhe vetëm për atë që kërkohet (*neni 6 i KPC-së*). Në kontekst të rrethanave të rastit në shqyrtim dhe argumentit të parashtruar nga kërkuari, Gjykata konstaton se Gjykata e Lartë është vënë në lëvizje mbi bazën e rekursit të ushtruar nga pala e paditur, e cila nuk rezulton të ketë shprehur ose paraqitur ndonjë kërkesë për heqjen dorë prej tij.

20. Gjykata vëren se udhëzimi nr. 1/2022 ka përcaktuar rregullat për heqjen dorë nga rekursat e paraqitura përpara hyrjes në fuqi të tij, nga administrata shtetërore, nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave, kundër vendimeve të gjykatave të apelit dhe Gjykatës Administrative të Apelit, për çështjet me natyrë civile dhe administrative me objekt të përcaktuar shprehimisht, ndër to edhe për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve që lindin nga marrëdhëniet e punës, në të cilat administrata shtetërore, nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave, shfaqet në cilësinë e punëdhënësit, në rastet kur: i. gjykata

e apelit ose Gjykata Administrative e Apelit ka vendosur lënien në fuqi ose ndryshimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë që ka vendosur pranimin e padisë dhe përmbushjen e detyrimit nga institucioni, në vlerë më të vogël se dyzetfishi i pagës minimale, në shkallë vendi (*pika 1, shkronja "a"*); ii. dhe Gjykata e Lartë, deri në momentin e hyrjes në fuqi të udhëzimit, nuk ka vendosur pezullimin e ekzekutimit të vendimit të formës së prerë (*pika 5*). Për zbatimin e udhëzimit janë ngarkuar institucionet e administratës shtetërore dhe shoqëritë tregtare me mbi 50% kapital shtetëror, aksionet ose kuotat e të cilave zotërohen nga institucionet e administratës shtetërore, nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave (*pika 7*).

21. Nga sa më lart, në rastin në shqyrtim, përgjegjësia për zbatimin e udhëzimit nr. 1/2022, pra për sa i përket heqjes dorë nga rekursi nëse plotësohen kërkesat e tij, i përket palës së paditur (punëdhënësit). Edhe pse është e paqartë nëse kjo e fundit ka verifikuar zbatueshmërinë e këtij udhëzimi në rastin e kërkuarit, përderisa është fakt që ajo nuk ka hequr dorë nga rekursi në kuptim të dispozitave të mësipërme procedurale, Gjykata e Lartë nuk mund të vlerësojë kryesisht zbatueshmërinë e një akti të tillë nënligjor ose të ndryshonte vullnetin e palës që e ka vënë atë në lëvizje. Në këtë kuptim, në kushtet kur heqja dorë nga rekursi ishte në disponibilitetin e palës së paditur, Gjykata e Lartë nuk mund të vendoste *ultra petita* për mosshqyrtimin (mospranimin) e tij. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se kërkuari nuk ka arritur të provojë, në aspektin kushtetues, se si qëndrimi i asaj gjykate ka cenuar parimin e barazisë përpara ligjit.

22. Për sa i takon së drejtës për proces të rregullt ligjor, sipas kërkuarit, Gjykata e Lartë i ka shkelur të drejtën për t'u mbrojtur, pasi ajo nuk e ka dëgjuar paraprakisht atë, në rrethanat kur ka shqyrtuar në dhomën e këshillimit, me nismën e saj, çështje të ligjit që nuk ishin ngritur në rekursin e palës së paditur. Po kështu, Gjykata e Lartë ka tejkaluar kufijtë e gjykimit, të përcaktuar në nenet 58 dhe 63, shkronjat "a" dhe "dh", të ligjit nr. 49/2012, sepse nuk e ka gjykuar çështjen mbi bazën e shkaqeve të rekursit, të cilat lidheshin vetëm me zbatimin e dispozitave të Kodit të Punës, duke mos pasur një analizë juridiko-ligjore dhe në mungesë tërësore të arsytimit në këtë aspekt. Për pasojë, sipas kërkuarit, ajo ka cenuar edhe parimin e barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit, si dhe standardin e arsytimit. Duke pasur parasysh thelbin e këtyre pretendimeve, Gjykata çmon t'i analizojë ato në këndvështrim të së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj dhe së drejtës për t'u mbrojtur e dëgjuar, të lidhura me standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor, të cilat, duke qenë me natyrë kushtetuese do të shqyrtohen në vijim për bazueshmërinë e tyre në themel.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj dhe së drejtës për t'u mbrojtur e dëgjuar të lidhur me standardin e arsytimit të vendimit gjyqësor

23. Kërkuari ka pretenduar se Gjykata e Lartë ka tejkaluar kufijtë e gjykimit, të përcaktuar në nenet 58 dhe 63, shkronjat "a" dhe "dh", të ligjit nr. 49/2012, sepse nuk e ka shqyrtuar çështjen mbi bazën e shkaqeve të rekursit të palës së paditur, i cili nuk përmbante asnjë shkak ligjor për cenimin e vendimit të gjykatës së apelit. Gjykata e Lartë ka vënë në diskutim, kryesisht, çështjen e ligjit të zbatueshëm, për të cilën pala e paditur nuk ka pasur ndonjë pretendim as gjatë procesit gjyqësor, si dhe çështjen e kufijve të shqyrtimit nga gjykata e apelit, e cila, gjithashtu, nuk është ngritur në rekurs. Duke vënë në diskutim çështje që nuk janë ngritur në rekurs dhe që, për këtë shkak, kanë rënë në dekadencë, Gjykata e Lartë nuk i ka dhënë mundësinë kërkuarit të mbrohej duke paraqitur parashtrimet e tij për këto çështje përpara seancës së shqyrtimit të rekursit, sikurse kërkon neni 473/a i KPC-së. Për më tepër, interpretimi i bërë nga Gjykata e Lartë për këto çështje bie ndesh me nenin 17, pika 2, të ligjit nr. 49/2012, por edhe me praktikën gjyqësore sipas vendimit unifikues nr. 3/2012, për sa i përket shkakut të padisë dhe zgjidhjes së mosmarrëveshjes konform shkakut që rezulton nga shqyrtimi në tërësi i saj dhe së drejtës që paditësi kërkon të mbrojë përmes padisë.

24. Po kështu, sipas kërkuessit, vendimi i Gjykatës së Lartë është kontradiktor. Ajo shprehet se Kodi i Punës ka parashikuar qartë dhe konkretisht se cilat janë pasojat konkrete që mund të kërkojnë me padi në gjykatë në rastin e zgjidhjes pa shkaqe të arsyeshme ose në mënyrë të menjëhershme e të pajustificuar të kontratës së punës dhe, mbi këtë bazë paditësi punëmarrës duhet të identifikojë në padi pasojat e kërkuara nga zgjidhja e kontratës. Më tej, ajo shprehet se është detyrë funksionale e gjykatës administrative të identifikojë saktë ligjin që rregullon marrëdhënien e punësimit në administratën publike dhe të përcaktojë se mosmarrëveshja e lindur rregullohet sipas dispozitave të Kodit të Punës në raport me ligjin nr. 152/2013, “Për nëpunësin civil”, të ndryshuar, por shpërblimi i përcaktuar sipas neneve 141, 143, 144, 145 153 e në vijim të Kodit të Punës duhet të njihet vetëm mbi kërkimin e punëmarrësit. Pra, Gjykata e Lartë pranon se gjykata administrative ka detyrimin të verifikojë ligjin që rregullon marrëdhënien e punësimit, por jo zgjidhjen e pasojave nga mosrespektimi i zgjidhjes së marrëdhënieve të punës, çka, për më tepër, bie në kundërshtim me nenin 17, pika 2, të ligjit nr. 49/2012 dhe jurisprudencën e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

25. Subjektet e interesuara kanë prapësuar se vendimi i Gjykatës së Lartë është i drejtë dhe i bazuar dhe se nuk evidentohet shkelja e ndonjë prej elementeve të së drejtës për proces të rregullt ligjor në drejtim të sigurisë juridike, kontradiktoritetit dhe standardit të arsytimit. Sipas tyre, kërkuessi nuk ka shpjeguar në mënyrë të qartë dhe nuk ka provuar se ku është cenuar parimi i sigurisë juridike, ndërsa zhvillimi i gjykimit në dhomën e këshillimit është e drejtë e asaj gjykate, në zbatim të nenit 61 të ligjit nr. 49/2012. Po kështu, vendimi i kundërshtuar është logjik, i qartë në përmbajtje dhe përmbush kriteret për arsytimin e tij, duke mos lënë hapësira për keqinterpretime ose paqartësi. Pretendimet e kërkuessit kanë të bëjnë me mënyrën e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit dhe qëndrimi i Gjykatës së Lartë është në përputhje me tagrat e saj ligjore.

26. E drejta për t’u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, si element i procesit të rregullt ligjor, sipas nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, në sensin material karakterizohet nga funksioni i saj gjyqësor, që ka të bëjë me zgjidhjen e çështjeve nga organe të ngarkuara me ligj për të dhënë drejtësi. Përveç këtij kushti, këto organe duhet të shqyrtojnë dhe të vendosin për çështje që janë në kompetencë të tyre gjatë një procesi të zhvilluar për një procedurë ligjërishit të përcaktuar dhe në pajtim me rendin juridik. E drejta e çdo pale për t’u dëgjuar në seancë përpara një gjykate kompetente dhe të caktuar me ligj nënkupton që gjykata të ketë juridiksion për të gjykuar çështjen dhe që kompetenca për të vendosur për të t’i jetë njohur nëpërmjet ligjit (*shih vendimet nr. 7, datë 23.2.2021; nr. 27, datë 24.6.2013; nr. 22, datë 22.7.2009, të Gjykatës Kushtetuese*).

27. E drejta e mbrojtjes dhe ajo për t’u dëgjuar, si elemente, gjithashtu të së drejtës për proces të rregullt ligjor, në unitet edhe me të drejta të tjera, kanë për qëllim garantimin e një procesi gjyqësor, ku individit i krijohen mundësitë që, përpara marrjes së vendimit gjyqësor, të dëgjohet realisht për thelbin e çështjes. Nëpërmjet pjesëmarrjes dhe krijimit të kushteve për t’u dëgjuar, individëve u krijohen mundësi të barabarta për deklaratimet e tyre, për parashtrimin e fakteve, provave e vlerësimeve ligjore (*shih vendimet nr. 18, datë 4.4.2023; nr. 7, datë 12.3.2010; nr. 12, datë 6.6.2005, të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë drejtim, Gjykata ka vënë dukje se kur Gjykata e Lartë merr në shqyrtim çështje ligjore që nuk janë paraqitur si shkaqe në rekurs, duke i verifikuar ato me nismën e saj, ajo duhet që paraprakisht t’u japë mundësi palëve ndërgjyqëse të paraqesin mendimet e tyre, me qëllim garantimin e së drejtës për t’u mbrojtur efektivisht lidhur me to dhe disponimin e një vendimi gjyqësor, që u jep përgjigje përfundimtare pretendimeve të tyre (*shih vendimet nr. 13, datë 21.3.2023; nr. 7, datë 21.2.2023; nr. 40, datë 22.12.2022, të Gjykatës Kushtetuese*).

28. Nga ana tjetër, e drejta për proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës.

Gjykata ka theksuar se arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë dhe se funksioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Vendimi gjyqësor, në çdo rast, duhet të jetë logjik, i rregullt në formë dhe i qartë në përmbajtje. Në tërësinë e tij ai duhet konsideruar si një unitet, në të cilin pjesët përbërëse janë të lidhura ngushtësisht mes tyre dhe ato duhet të jenë në shërbim dhe funksion të njëra-tjetrës. Argumentet e pjesës arsyetuese duhet të jenë të bazuara dhe të lidhura logjikisht, duke respektuar rregullat e mendimit të drejtë, dhe duhet të formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, i cili përjashton çdo kundërtënie ose kontradiksion të hapur ose të fshehtë (*shih vendimet nr. 31, datë 29.5.2023; nr. 16, datë 16.3.2021; nr. 12, datë 19.3.2015, të Gjykatës Kushtetuese*). Zbatimi i standardit të arsyetimit është vlerësuar nga Gjykata, rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre. Detyrimi për të respektuar këtë standard ndryshon në varësi të rrethanave të çështjes konkrete dhe natyrës së vendimit dhe masa e arsyetimit varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimet nr. 50, datë 18.10.2023; nr. 3, datë 23.1.2014; nr. 25, datë 10.6.2011, të Gjykatës Kushtetuese*).

29. Gjykata, duke mbajtur në konsideratë standardet e mësipërme kushtetuese në raport me rrethanat dhe faktet e çështjes në shqyrtim, vëren se kërkuesi ka paraqitur padi në gjykatën administrative të shkallës së parë për kthimin në vendin e mëparshëm të punës dhe pagimin e pagës për kohën e qëndrimit pa punë padrejtësisht deri në ekzekutimin e vendimit të gjykatës, si të drejta që rrjedhin nga statusi i nëpunësit civil, në bazë të ligjit nr. 152/2013. Gjykata e shkallës së parë ka rrëzuar padinë si të pabazuar në prova dhe në ligj, duke vlerësuar se marrëdhënia juridike mes palëve është një marrëdhënie pune e zakonshme, e cila ka përfunduar me zgjidhjen e njëanshme të kontratës së punës nga punëdhënësi, pas përfundimit të afatit të njoftimit. Referuar edhe vendimit unifikues nr. 19/2007 të Gjykatës së Lartë, respektimi nga punëdhënësi i kërkesave të neneve 141, 143, 144 dhe 145 të Kodit të Punës, si rregull, passjell përfundimin në mënyrë të natyrshme të kontratës së punës. Nga ana tjetër, gjykata e ka gjetur të pabazuar pretendimin e kërkuarit se marrëdhënia e tij e punësimit është marrëdhënie shërbimi civil, duke arsyetuar se referuar nenit 2 të ligjit nr. 152/2013 dhe aktit nënligjor të nxjerrë në zbatim të tij, vendimit nr. 142, datë 12.3.2014, të Këshillit të Ministrave, “Për përshkrimin dhe klasifikimin e pozicioneve të punës në institucionet e administratës shtetërore dhe institucionet e pavarura”, DPSHTRR-ja nuk përfshihej në asnjë nga institucionet e administratës publike, punonjësit e të cilave përfitojnë statusin e nëpunësit civil dhe marrëdhëniet e punësimit të tyre të konsiderohen si marrëdhënie shërbimi civil për shkak të ligjit nr. 152/2013. Nisur nga kjo, mosmarrëveshja e lindur ndërmjet palëve, për shkak të ndërprerjes së kontratës së punës, nuk mund të zgjidhet duke paraqitur si shkak ligjor ligjin nr. 152/2013. Po kështu, gjykata ka arsyetuar se padia e kërkuarit ishte e pabazuar edhe referuar dispozitave të Kodit të Punës, i cili nuk parashikon rikthimin në punë si një e drejtë e punëmarrësit që mund të rivendoset me anë të padisë gjyqësore.

30. Kërkuesi e ka kundërshtuar me ankim vendimin e gjykatës së shkallës së parë, me pretendimin se ajo ka zbatuar gabim ligjin material, duke kërkuar që mosmarrëveshja të zgjidhej sipas ligjit nr. 152/2013.

31. Mbi këtë ankim, gjykata e apelit ka ndryshuar vendimin e gjykatës së shkallës së parë, ka pranuar pjesërisht padinë, duke vendosur detyrimin e të paditurit, DPSHTRR-së, të dëmshpërblejë kërkuarin me 12 paga mujore për zgjidhje të menjëhershme dhe të pajustificuar të kontratës së punës sipas nenit 155, pika 3, të Kodit të Punës, si dhe me pagesën e periudhës së pushimeve vjetore të vitit 2014, ndërsa ka rrëzuar padinë për kërkimet e tjera. Gjykata e apelit ka arsyetuar se gjykata e shkallës së parë edhe pse i ka cilësuar saktë faktet dhe veprimet e lidhura me mosmarrëveshjen, nuk

ka identifikuar dispozitat e detyrueshme për t'u zbatuar prej saj në funksion të zgjidhjes së drejtë të çështjes, në kuptim të nenit 17, pika 2, të ligjit nr. 49/2012, Sipas saj, analiza e pretendimeve dhe prapësimeve të palëve ndërgjyqëse lidhur me konfliktin mes tyre duhej t'u përmbahej kufijve të shqyrtimit gjyqësor, të përcaktuar në nenin 37, pika 1, të këtij ligji.

32. Gjykata e apelit ka arritur në përfundimin se kërkuesi nuk ka fituar statusin e nëpunësit civil sipas ligjit nr. 152/2013, i cili nuk është i zbatueshëm në rastin konkret dhe se marrëdhëniet e punës mes palëve rregullohen nga Kodi i Punës, çka nuk përlligjte ankimin e kërkuetit për pavlefshmërinë e aktit të largimit nga puna dhe zgjidhjen e pasojave të këtij akti përmes rikthimit në detyrën e mëparshme dhe pagimin e pagës deri në rikthim, referuar edhe vendimit unifikues nr. 7/2011 të Gjykatës së Lartë. Megjithatë, ajo ka vërejtur se sipas vendimit nr. 190/2014 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, pavarësisht mënyrës së formulimeve të kërtimeve në padi dhe në aktet e tjera të procesit “kundërshtim akti administrativ”, “detyrim për rikthim në punë” etj., këto kërtime kanë lidhje me pretendime që burojnë nga marrëdhënia e punës dhe në këto kushte është detyrë e gjykatës të hetojë në lidhje me to dhe të zgjidhë pasojat përkatëse. Mbi këtë bazë, gjykata e apelit është shprehur se mban në vëmendje se, pavarësisht mënyrës së ndërtimit të mbrojtjes nga kërkuesi, konkretizuar në kërkimet pjesë e objektit të padisë, ajo do t'i referohet, në rastin konkret, zbatimit të dispozitave të Kodit të Punës, me qëllim që, mbi bazën e tyre të zgjidhë konfliktin mes palëve ndërgjyqëse. Ajo gjykatë ka argumentuar se mosrespektimi i afatit të zgjidhjes së kontratës së punës, në kushtet e ekzistencës së një kontrate pune pa afat të caktuar dhe të një shkakut që nuk justifikon zgjidhjen e menjëhershme të saj, vlerësohet se përbën rrethanë të mjaftueshme për dëmshpërblimin e paditësit në bazë të nenit 155/3 të Kodit të Punës. Gjithashtu, ajo është shprehur se respektimi i afatit të njoftimit dhe kryerja e lejes së zakonshme përbëjnë dy të drejta për punëmarrësin e rrjedhimisht dy detyrime për punëdhënësin, të cilat, si të tilla, duhen përmbushur në mënyrë të pavarur nga njëra-tjetra. Koha që i korrespondon afatit të njoftimit të zgjidhjes së kontratës së punës nuk mund të shërbejë njëherësh si periudhë kohe gjatë së cilës punëmarrësi duhet të kryejë edhe lejen e zakonshme.

33. Kundër vendimit të gjykatës së apelit, për pjesën e pranuar të padisë, pala e paditur në proces ka ushtruar rekurs në Gjykatën e Lartë, duke pretenduar se ai është marrë në zbatim të gabuar të ligjit material, pasi në zgjidhjen e marrëdhënies së punës janë respektuar dispozitat e Kodit të Punës lidhur me afatet e njoftimit dhe procedurën dhe se ndërprerja e tyre nuk është bërë në mënyrë të menjëhershme dhe të pajustificuar, por në përfundim të afatit të njoftimit.

34. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, ka prishur vendimin e gjykatës së apelit, duke lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë, me të cilin padia e kërkuetit është rrëzuar në tërësi, duke vlerësuar se rekursi përmbante shkaqe nga ato të parashikuara nga neni 58 i ligjit nr. 49/2012, të cilat, nga njëra anë, bënin të cenueshëm vendimin e gjykatës së apelit dhe, nga ana tjetër, çonin në lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë, por me arsyetimin e duhur. Kolegji Administrativ e ka gjetur të drejtë e të bazuar në ligj përfundimin e gjykatës së shkallës së parë se marrëdhënia e punësimit mes palëve nuk ishte marrëdhënie administrative e shërbimit civil dhe se paditësi nuk gëzonte statusin e nëpunësit civil sipas ligjit nr. 152/2013, por vetëm mbi këtë premisë vlerësimi nuk mund të rrëzohej padia e tij. Edhe pse gjykata e apelit ka mbajtur të njëjtin qëndrim, ajo ka vijuar gjykimin duke e zgjidhur mosmarrëveshjen bazuar në një shkak tjetër ligjor, të papretenduar nga paditësi (kërkuesi), duke u bazuar në dispozitat e Kodit të Punës, qëndrim ky që shkelte nenet 17, pikat 1, shkronja “c” dhe 2, 35 dhe 37, pika 5, të ligjit nr. 49/2012, si dhe nenet 2, 6, 14, 16, 18, 19 dhe 28 të KPC-së.

35. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka evidentuar se padia është mjeti juridik që gjeneron procesin civil ose administrativ dhe vendos kufijtë e juridiksionit të shqyrtimit gjyqësor, për

rrjedhojë gjykatat nuk mund të vendosin *ultra petita* dhe njëkohësisht janë të detyruara të shqyrtojnë, të shprehen dhe të disponojnë për atë që i kërkohet. Nisma për të filluar procesin i takon paditësit, sepse gjykata nuk procedon vetë dhe nuk merr në shqyrtim një mosmarrëveshje nëse këtë nuk e kërkon i interesuari. Mbi këtë bazë, Kolegji Administrativ ka konstatuar se padia e kërkuarit ka si objekt dhe shkak ligjor kërkimin për rikthimin në punën e mëparshme dhe pagimin e pagës deri në momentin e rikthimit në punë, mbi pretendimin se gjatë marrëdhënies së punës ka fituar statusin e nëpunësit civil në bazë të ligjit nr. 152/2013, qëndrim të cilin kërkuari e ka parashtruar edhe në ankim. Sipas këtij Kolegji, gjykata e apelit, pavarësisht se ka konkluduar se kërkuari nuk gëzon statusin e nëpunësit civil dhe se marrëdhënia e punës rregullohet nga Kodi i Punës, ka vendosur kryesisht për pranimin pjesërisht të padisë, pa pasur kërkim nga paditësi (kërkuari) për zbatimin e neneve 143, 144, 153 dhe 155 të atij kodi për njohjen/dhënien e shpërblimeve përkatëse, ndërkohë që ai nuk ka kërkuar në gjykimin në shkallë të parë ndryshimin e shkakut ligjor dhe objektit të padisë sipas nenit 185 të KPC-së, si dhe nuk ka parashtruar në ankim pretendime lidhur me moszbatimin nga ajo gjykatë të njohjes/dhënies së shpërblimeve. Në tilla rrethana, sipas Kolegjit, prezumohet se këto pretendime kanë rënë në dekadencë në bazë të nenit 459 të KPC-së, edhe sikur pretendimi nga paditësi (kërkuari) të jetë ngritur në formën e shpjegimeve gjatë gjykimit në shkallë të parë dhe jo me mjetin e duhur procedural.

36. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vlerësuar se gjykata e apelit nuk mund të shprehet tej kërtimeve në padi dhe në objektin e ankimit, dhe se duke vepruar *ultra petita partium*, pa pasur autorizim të shprehur ligjor, ajo nuk përmbush më rolin e saj si një arbitër i paanshëm, pasi krijohen premisa për pamundësinë objektive për palën tjetër të realizojë mbrojtje ligjore në gjykim. Gjykata nuk mund të shprehet kryesisht për pasojat e zgjidhjes së kontratës së punës pa disponimin maksimal dhe ekskluziv në padi, nga ana e paditësit punëmarrës, ndërkohë që referimi i bërë nga gjykata e apelit në vendimin nr. 190/2014 të Gjykatës së Lartë dhe vendimit unifikues nr. 7/2011, nuk është një zbatim i duhur i këtyre vendimeve. Kolegji Administrativ është shprehur se është detyrë funksionale e gjykatës administrative të identifikojë saktë ligjin që rregullon marrëdhënien e punësimit në administratën publike dhe të përcaktojë se mosmarrëveshja e lindur rregullohet sipas dispozitave të Kodit të Punës në raport me ligjin nr. 152/2013, por shpërblimi i përcaktuar në dispozitat e atij kodi duhet të njihet/jepet vetëm mbi bazën e kërimit të punëmarrësit, përfundim ky që arrihet përmes interpretimit pajtues midis parimeve të gjykimit administrativ me ato të gjykimit civil.

37. Duke iu rikthyer çështjes konkrete në shqyrtim, Gjykata vëren se Gjykata e Lartë, pavarësisht se është vënë në lëvizje mbi rekursin e palës së paditur, nuk e ka shqyrtuar çështjen brenda shkaqeve të parashtruara në të, sikurse përcakton neni 473/a, paragrafi i parë, i KPC-së, dispozitë kjo e zbatueshme edhe për shqyrtimin e mosmarrëveshjeve administrative. Kjo dispozitë mishëron parimin e së drejtës procedurale *non ultra petita partium*, që në këtë rast nënkupton se Gjykata e Lartë nuk mund të shqyrtojë çështje (të ligjit) që nuk ngrihen nga palët në rekurs, rregull ky që përcakton edhe kufijtë e juridiksionit rishikues të saj. Megjithatë, si përjashtim, ajo lejon zgjerimin e shqyrtimit të çështjes nga Gjykata e Lartë përtej kufijve të rekursit, vetëm atëherë kur ligji e parashikon ndryshe. Pavarësisht kësaj, Gjykata e Lartë nuk ka arsyetuar në këtë drejtë, duke mos treguar se përse ishte përpara rastit përjashtimor që i jep të drejtë asaj, pra e lejon për zgjerimin e shqyrtimit të çështjes përtej kufijve të rekursit që e kishte vënë në lëvizje.

38. Po kështu, Gjykata vëren se zgjerimi i shqyrtimit të çështjes nga Gjykata e Lartë përtej kufijve të rekursit ka të bëjë me një çështje, e trajtuar prej saj si çështje ligjore, për të cilën kërkuari nuk i është kërkuar të shprehet. Konkretisht, Gjykata e Lartë, në seancën gjyqësore të zhvilluar në dhomën e këshillimit, ka vënë në diskutim kryesisht nëse përmes padisë së tij kërkuari ka kërkuar zgjidhjen e

atyre pasojave nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës për të cilat gjykata e apelit ka disponuar në favor të tij, duke arritur në përfundimin se në fakt ato nuk janë kërkuar.

39. Gjykata vëren se përcaktimi i qartë i objektit të padisë dhe në këtë kuptim i objektit të mosmarrëveshjes është parakusht për fillimin e procesit gjyqësor dhe për shqyrtimin e padisë. Në rastin konkret, gjykata e shkallës së parë, fillimisht, nuk ka vlerësuar që objekti i mosmarrëveshjes së parashtruar për zgjidhje nga kërkuesi të ketë qenë i errët ose i paqartë. Ajo e ka shqyrtuar padinë, duke arritur në përfundimin se për shkak të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës, kërkuessit nuk i ka lindur ndonjë e drejtë që mund të rivendosej gjyqësisht, qoftë sipas ligjit të veçantë (nr. 152/2013), ashtu dhe sipas Kodit të Punës. Gjykata e apelit më pas, pavarësisht mënyrës së ndërtimit të mbrojtjes nga kërkuesi, konkretizuar në kërkimet pjesë e objektit të padisë, duke u mbështetur në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Lartë (Kolegjit Administrativ), në trajtimin e rasteve të ngjashme (në të cilat janë bërë referime edhe në vendimet unifikuese nr. 7/2011 dhe nr. 3/2012), ka vlerësuar të zbatojë dispozitat e Kodit të Punës me qëllim zgjidhjen e mosmarrëveshjes mes palëve ndërgjyqëse, duke i njohur kërkuessit, sipas këtij kodi, të drejtën e shpërblimit për shkak të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës. Në rekursin e saj pala e paditur nuk ka parashtruar ndonjë kundërshtim për objektin e mosmarrëveshjes të zgjidhur nga gjykata e apelit, ndërkohë që kërkuesi është pajtuar me qëndrimin e asaj gjykate, duke mos paraqitur rekurs ndaj vendimit të saj dhe as kundërrekurs ndaj rekursit të palës së paditur. Në këtë kuptim, për çështjen e vënë në diskutim nga Gjykata e Lartë, pra nëse përmes padisë është kërkuar ose jo shpërblim për ndërprerjen e marrëdhënieve të punës, kërkuessit nuk i janë kërkuar më parë sqarime specifike, ndërkohë që gjykatat e faktit, në veçanti ajo e apelit, ka pranuar se nga ai është kërkuar një shpërblim i tillë.

40. Gjykata, pa marrë përsipër të vlerësojë një çështje të tillë, vëren se ligji procedural civil dhe pikërisht neni 473/a, paragrafi i dytë, i KPC-së, përcakton se kur Gjykata e Lartë vë në diskutim çështje të ligjit, të cilat merren në shqyrtim kryesisht dhe për të cilat palët nuk kanë paraqitur më parë mendimin e tyre, përpara shqyrtimit urdhërohet njoftimi i palëve dhe caktohet afati për depozitimin e parashtrësve të tyre për ato çështje të ligjit të vëna në diskutim. Në rastin në shqyrtim, Gjykata e Lartë nuk rezulton t'i ketë kërkuar paraprakisht mendim kërkuessit për çështjen e vënë nga ajo në diskutim kryesisht, ndërkohë që kërkuesi, referuar parashtrimeve në kërkesë, ka argumentet e veta në lidhje me këtë çështje. Nga ana tjetër, në kontekst të rrethanave të rastit në shqyrtim dhe në raport me detyrimin ligjor si më lart, Gjykata e Lartë nuk ka arsyetuar as se përse në këtë rast marrja paraprakisht e mendimit të palëve, në veçanti nga kërkuesi, nuk ka qenë i detyrueshëm, pra se nuk gjente zbatim neni 473/a i KPC-së.

41. Gjykata çmon se zgjerimi i kufijve të çështjes dhe në këtë kuptim i kufijve të juridiksionit, i shoqëruar me mungesën e arsytimit në këtë drejtim, si dhe mosdhënia mundësi kërkuessit për të parashtruar mendimin e tij për një çështje që ka rezultuar thelbësore për mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes nga Gjykata e Lartë, zgjidhje kjo në disfavor të tij, i ka cenuar atij të drejtën për proces të rregullt ligjor në drejtim të së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, së drejtës për t'u mbrojtur dhe dëgjuar, krahas standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor në kushtet e mosparashtrimit të arsyeve për këto aspekte ligjore të procesit të zhvilluar prej saj.

42. Gjithashtu, Gjykata vëren se vendimi i Gjykatës së Lartë nuk paraqitet konsistent, pasi i mungon koherenca në dy drejtime. Së pari, nga njëra anë, ajo pohon detyrimin e gjykatës së apelit për respektimin e parimit të së drejtës procedurale *non ultra petita partium*, pra për të mos u shprehur tej kërtimeve në padi dhe në objektin e ankimit të palës/palëve, kurse, nga ana tjetër, ka zgjidhur mosmarrëveshjen mes palëve për pretendime që nuk janë ngritur në rekursin e palës së paditur, duke mos arsyetuar në lidhje me respektimin e këtij parimi nga vetë ajo. Së dyti, ajo, nga njëra anë, pohon se arsytimi i vendimit të gjykatës së shkallës së parë nuk është ai i duhuri, si dhe se argumenti i

përdorur prej saj nuk është i mjaftueshëm për rrëzimin e padisë së kërkuarit, ndërsa, nga ana tjetër, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të asaj gjykate. Për më tepër, Gjykata e Lartë ka marrë përsipër të plotësojë arsyetimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë, ku argumenti shtesë i përdorur prej saj është një argument procedural, pikërisht mungesa e atyre kërtimeve konkrete në padi, argument ky që kurrësi nuk ka të bëjë me bazueshmërinë në themel të padisë. Gjykata vëren edhe mungesë arsyetimi në vendimin e Gjykatës së Lartë për sa ajo shprehet se referimi i bërë nga gjykata e apelit në vendimin nr. 190/2014 të Gjykatës së Lartë dhe vendimit unifikues nr. 7/2011, nuk është një zbatim i duhur i këtyre vendimeve, ndërsa ka anashkaluar të tregojë arsyet se përse gjykata e apelit ka gabuar në përfundimin e arritur mbi bazën e kësaj praktike gjyqësore. Për më tepër, ky moment lidhet pikërisht me çështjen e vënë në diskutim kryesisht prej saj dhe, si i tillë, nuk mund të anashkalohej vetëm me parashtrimin e qëndrimit për rastin në shqyrtim, pa marrë përgjigje mjaftueshëm trajtimi i bërë nga gjykata e apelit në këtë drejtim dhe për të cilin palët nuk kishin paraqitur kundërshtime. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se edhe në këtë drejtim, arsyetimi i vendimit të Gjykatës së Lartë nuk përmbush mjaftueshëm standardet kushtetuese të arsyetimit të vendimit gjyqësor.¹

43. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarit për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, në drejtim të së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, së drejtës për t'u mbrojtur dhe dëgjuar, si dhe standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor është i bazuar, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet².

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neneve 71 dhe 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.
2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2022-2649, datë 3.11.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.
3. Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.
Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 7.11.2023.

Shpallur më 7.12.2023.

¹ Gjyqtaret Holta Zaçaj dhe Fiona Papajorgji për këto argumente votuan për pranimin e kërkesës vetëm për sa i takon cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor.

² Gjyqtarja Elsa Toska votoi për rrëzimin e kërkesës me argumentet se: i. nuk ka cenim të standardit të gjykatës së caktuar me ligj, pasi Gjykata e Lartë ka ushtruar kompetencat brenda kufijve kushtetues të interpretimit të ligjit material dhe procedural dhe për rrjedhojë të lidhur me këtë konkluzion nuk ka cenim as të së drejtës për t'u mbrojtur dhe për t'u dëgjuar; ii. nuk ka cenim të standardit të arsyetimit, pasi nuk konstatohen shkelje të nivelit kushtetues të alogjizmit, pamjaftueshmërisë në analizën e çështjes ose të arbitraritetit të dukshëm të interpretimit të ligjit, aq sa vendimi objekt kundërshtimi të jetë i cenueshëm për këto shkaqe.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Sandër Beci, Marjana Semini, Genti Ibrahimi, Ilir Toska, Sonila Bejtja

Anëtar kundër: Elsa Toska